

සරණාගමනය

පසුගිය කලාපයෙන්.....

මෙසේ මෙම ගුණයන්ගෙන් සමන්විත බුදුරජාණන් වහන්සේ තමන්ගේ සසර විමුක්තිය සඳහාත් සසර මනාව පැවැත්වීම සඳහාත් මග කියාදෙන ශාස්තෘන් වහන්සේ හැටියට පිළිගැනීම හා තමන්ගේ එම ශාස්තෘත්වයට වෙනත් කිසිදු කෙනෙකුත් තෝරා නොගන්නා බවට තමන් තමන්ට පොරොන්දු වීම සරණාගමනය මගින් සිදු වේ. එසේම ශාස්තෘන් වහන්සේ කෙරෙහි තමන්ගේ සිතෙහි ප්‍රසාදයක් ඇතිකර ගනිමින් ගරු කරන තැනැත්තෙකු බවට පත්වීම මෙයින් සිදු කෙරේ. මෙසේ මෙයම තමන්ට සියලුම සංසාරික දුක් කරදර බිය ඇතිකරන අරමුණු වලින් මිදීම සඳහා එකම පිහිට යැයි සලකාගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙතට එළඹීම මෙම සරණාගමනය මගින් සිදු කෙරේ. තවද එහිදී බුදුරජාණන් වහන්සේ වනාහි මට ඇති එකම සරණයි, එකම පිහිටයි, උන්වහන්සේගේ අවවාද නිසා මම දුකින් මිදෙන්නෙමි, යහපතට පැමිණෙන්නෙමි. මම උන්වහන්සේ ඇසුරු කරමි, සේවනය කරමි, හජනය කරමි. උන්වහන්සේ අවබෝධකරන ලද ධර්මය, උන්වහන්සේ ගමන්කළ මාර්ගය මම අනුගමනය කරමි.... යනාදී වශයෙන් සිතා බුදුරජාණන් වහන්සේ සරණ යාම පිණිස ‘බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි’ යනුවෙන් කියා බුදුන් සරණ යනු ලැබේ.

ධර්මයෙහි ගුණ හා ධර්ම රත්නය සරණ යාම:-

‘ධම්ම’ යන පදයෙහි අර්ථය නම් මාර්ගඵල නිර්වාන ධර්මයෝ ය. වර්ධනය කරන ලද සමට - විදර්ශනා, සීල - සමාධි - ප්‍රඥා, දාන - සීල - භාවනා ආදී කොට ඇති මාර්ගයන්ගෙන් යුතු ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන ලද ධ්‍යාන මාර්ගඵලයන්ගෙන් යුතු යටත් පිරිසෙන් තෙරුවන් සරණ ගියා වූ ද පංච සීලාදී ගුණ ධර්මයන්ගෙන් සමන්විත යම් පුද්ගලයෙක් සතර අපායන්හි ඉපදීමට ඇති හැකියාව නවතාලමින්/ දුරුකරමින් ආරක්ෂා කරදෙන බැවින් ද, සසර සියලු දුක් නසාලමින් සොනාපන්නාදී මාර්ග ඵලයන්ට පත්වීමට අවශ්‍ය කටයුතු සලසා දෙන බැවින් ද රාගාදී කෙලෙස් ධර්මයන් නැසීමට උපකාර වන බැවින් ද ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයටම/ සත්තිස් බෝධි පාර්ශ්වික ධර්මයන්ට ධම්ම යන නාමය ව්‍යවහාර කෙරේ.

බෝධි පාර්ශ්වික ධර්ම 37:-

\$1>සතර සතිපට්ඨානය

\$1>සතර සමයක් ප්‍රධන් වීර්ය

\$1>සතර සාද්ධි පාද

\$1>පංච ඉන්ද්‍රිය

\$1>පංච බල

\$1>සත්ත බොජ්ඣංග

\$1>ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය

‘ධම්මං චිතා නත්ථි සරණං’ යනුවෙන් කී ආකාරයට ‘ධර්මය හැර වෙනත් සරණක් නොමැත’.... එනම් ලෝකික ලෝකෝත්තර සැප ලගාකර ගැනීම සඳහා අපට ඇති එකම දේශනාව වන්නේ මෙම ධර්මය යි. ‘ධම්ම කාමෝ භවං හෝතී, ධම්ම දෙස්සි පරාභාවෝ’.... යනුවෙන් ද බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කර ඇති ආකාරයට ධර්මයට කැමති පුද්ගලයා දියුණුවට පත්වන අතරම ධර්මයට ද්වේශ කරන්නා පිරිහීමට පත් වේ. එනම් ධර්මයට ගරු කරන ආදර බුහුමන් දක්වන ධර්මයෙහි සඳහන් වන ආකාරයට එම ප්‍රතිපදාවන්හි සංවර වීමට උත්සාහවත් වීමට වෙර දරන යමෙක් වේ ද ඔහු නිරන්තරයෙන්ම ලෝකික ලෝකෝත්තර දියුණුව ලගාකර ගැනීමට සමත් තැනැත්තෙකු බවට පත් වේ. තවද මෙම නව ලොවුතුරු දහමෙහි සඳහන්වන ගුණ දැනගෙන කටයුතු කිරීමෙන් ද තමන්ගේ චිත්ත ප්‍රසාදය තව දුරටත් වර්ධනය කරගත හැක.

ධර්මයෙහි ගුණ:-

\$1>ස්වාක්ඛාතෝ

ස්වාක්ඛාත යනු බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද ධර්මය මූල - මැද - අවසානය යන තුන් තැනෙහිදීම අර්ථයන් එකිනෙකට විරුද්ධව නොයා මනාව එම අර්ථයන් ගැළපෙන බවයි.

මූලින් දේශනා කරන ලද දෙය සෙසු ස්ථාන දෙකටත්, මැදින් දේශනා කරන ලද දෙය සෙසු ස්ථාන දෙකටත්, අවසානයෙන් දේශනා කරන ලද දෙය සෙසු ස්ථාන දෙකටත් මනාව ගැළපෙන බව මෙහි ඇති විශේෂත්වය යි. මෙහි මූල යනු සීලය යි. මැද යනු සමාධිය යි. අවසානය යනු ප්‍රඥාව යි. එනම් සීලය සමාධිය ප්‍රඥාව යන කරුණු මනාව ගැළපී යාමයි.

\$1>සන්දිට්ඨිකෝ

සාන්දෘෂ්ටික බවයි. මෙම ගුණයෙන් කියවෙන්නේ ලෝකික ලෝකෝත්තර ධර්මයන්හි ස්වභාවයයි. එනම් තමන් විසින්ම දැනගෙන ප්‍රත්‍යක්ෂ වශයෙන්ම සාක්ෂාත් කිරීම් වශයෙන් දැනගත යුතු බවයි. අනෙකෙකු විසින් කරන ලද ප්‍රකාශයකට අනුව තමන් අන්ධ විශ්වාසයකට පැමිණිය යුතු නොවන බවයි. විමසුම් නුවණින් යුක්තව කරුණු කාරනා සලකා බලා කටයුතු කළ යුතු බවයි.

\$1>අකාලිකෝ

මෙම ධර්ම මාර්ගයෙහි ගමන් කරන්නා වූ සියලු දෙනාටම පෙර පසු නොවී අදාළ ප්‍රතිඵලයන් ලබා දෙන බවයි. බොහෝ ආගම්වල එම ආගමික ප්‍රතිපදාව අනුගමනය කළත් එහි ප්‍රතිඵල ලැබෙන බව කියවෙන්නේ ඉදිරි ආත්ම භවයන්හිදී ය. මෙම ආත්ම භාවයෙහි ඔවුන්ට කිසිවක් ලැබෙන බවක් විශේෂයෙන් සඳහන් නොවේ. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනාවන්ට අනුව යමෙක් මෙම ධර්ම මාර්ගයට අනුව කටයුතු කළ හොත් ඔහුට හෝ ඇයට ධර්මය අවබෝධ කිරීමට හැකියාව ඇත්නම් සෝවාන් - සකදාගාමී - අනාගාමී - අරිහත් ඵලයන්ට පත්වීමට හැකියාව ඇත. එම ඵලයන්ට පත්වීම සඳහා විශේෂයෙන් කාලයක් බලා සිටිය යුතු නැත. යමෙකුගේ සිත තුල ලෝකෝත්තර මාර්ග චිත්තය පහල වී නම් ඊට අදාළව පෙර පසු නොවී ලෝකෝත්තර ඵලයම ලැබේ. ඒ අතර කාලයක් ගත නොවේ.

\$1>ඒතිපස්සිකෝ

ඒතිපස්සිකෝ යනු පැමිණ මෙම ධර්මය අනුගමනය කර ඇසීම සිදුකොට බලන්න කියා කරනු ලබන ආරාධනය යි. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ නව අරහාදී බුදුගුණ පිළිබඳව හෝ ධර්මයෙහි ස්වාක්ඛාතාදී ගුණයන් පිළිබඳව හෝ ශ්‍රාවක මහා සංඝයාගේ සුපටිපන්නතාදී සංඝ ගුණයන් පිළිබඳව හෝ අංශු මාත්‍ර පමණකට හෝ අසත්‍යක් ඇත්නම් කිසිම අවස්ථාවක එන්න, පැමිණ මෙහි ඇති සත්‍ය ස්වභාවය විමසා බලන්න කියා කීමට හැකියාවක් ලැබෙන්නේ නැත. මෙහි ඇති සත්‍ය ස්වභාවය නිසාම මෙසේ ආරාධනා කිරීමේ හැකියාව ඇත.

\$1>ඕපනයිකෝ

තමා විසින්ම පැමිණ එම ධර්මය අවබෝධ කළ යුතු බවයි. අප වෙනුවෙන් වෙනත් අයෙකුට එම ධර්මය අවබෝධ කළ නොහැක. තමාම ධර්මය පුරුදු පුහුණු කිරීමට පැමිණ එම ධර්මය අවබෝධ කර ගත යුතුය. ලෝකික ලෝකෝත්තර ධර්මයන් අවබෝධ කිරීම සඳහා තමන්ම එම ධර්මයන් සේවනය කරමින් එම ධර්මයම පුරුදු පුහුණු කරමින් කටයුතු කළ යුතු බවයි.

\$1>පච්චත්තං වේදිතබ්බෝ විඤ්ඤුහි

නුවණ ඇති ප්‍රඥාවන්ත තැනැත්තන් විසින් මෙම ධර්මය අවබෝධ කර ගත යුතු බවයි. දැකිය යුතු බවයි. මෙලොව උපතින්ම නුවණ ඇතිව උත්පත්තිය ලබන ‘ජාති පණ්ඩිතයන්’ සිටිති. තවද තමන්ගේ ස්වෝත්සාහයෙන් යම් ශිල්පයක් ඉගෙනගෙන ඒ තුළින් පණ්ඩිත ස්වභාවයට පත්වන්නො ද සිටිති. මෙවැනි තැනැත්තන් විසින් මෙම ධර්මය හෝ ධර්මතාවය නිවැරදි යැයි කියා කීම, අනුමත කිරීම මෙහිදී සිදු කෙරේ. එසේ ගෘහපති පණ්ඩිතයන් හෝ බ්‍රාහ්මණ පණ්ඩිතයන් හෝ ක්ෂත්‍රීය පණ්ඩිතයන් හෝ ග්‍රමණ පණ්ඩිතයන් විසින් හෝ වෙනත් කිසියම් හෝ නුවණැත්තෙක් විසින් මෙම ධර්මය සත්‍ය වශයෙන්ම නිවැරදිය කියා ප්‍රකාශ කිරීම මෙහිදී ගම්‍ය වේ.

ගරු ඇරැව්වල සුධම්ම හාමුදුරුවෝ

තවත් කොටසක් ලබන සතිදී....